

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

15^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ Κτηνιατρικό Συνέδριο

Υπό την αιγίδα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

4-6 Νοεμβρίου 2022
Divani Caravel, Αθήνα

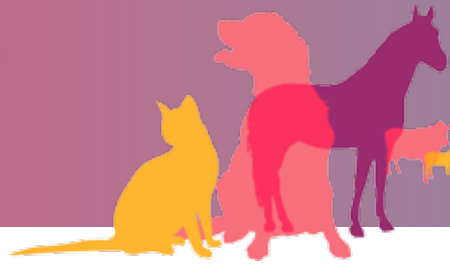
ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ /
BOOK OF ABSTRACTS

**ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ /
ORAL PRESENTATIONS**

ΕΑ 29

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΕΔΩΔΙΜΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ ΧΙΤΟΖΑΝΗΣ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΟΓΕΝΗ ΠΑΘΟΓΟΝΑ *LISTERIA MONOCYTOGENES* ΚΑΙ ΤΟΥ *STAPHYLOCOCCUS AUREUS* ΣΕ ΤΕΜΑΧΙΑ ΒΟΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣΕυάγγελος Οικονόμου¹, **Ανέστης Τσίτσος**², Αλέξανδρος Θεοδωρίδης³, Γεώργιος Αρσένος⁴, Ιωάννης Αμβροσιάδης⁵¹Αναπληρωτής καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη²Υποψήφιος διδάκτορας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη³Αναπληρωτής καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη⁴Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη⁵Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή: Το κρέας μηρυκαστικών θεωρείται σημαντικός φορέας μετάδοσης τροφιμογενών παθογόνων. Νέες τεχνολογίες, όπως οι εδώδιμες μεμβράνες, μπορούν να βελτιώσουν την ασφάλεια του κρέατος.

Σκοπός και μέθοδος: Εκτίμηση της επίδρασης εδώδιμων μεμβρανών χιτοζάνης στους πληθυσμούς *Staphylococcus aureus* και *Listeria monocytogenes* στο κρέας μηρυκαστικών.

Υλικό και μέθοδος: Ολόκληρα τεμάχια βόειου και πρόβειου κρέατος βάρους περίπου 200 g ενθυλακώθηκαν σε εδώδιμες μεμβράνες χιτοζάνης και ενοφθαλμίστηκαν με κοκτέιλ τεσσάρων στελεχών *S.aureus* ή τεσσάρων στελεχών *L.monocytogenes* (6,00 log₁₀ CFU/g). Η μεμβράνη σχηματίστηκε με εμβάπτιση σε διάλυμα 1% χιτοζάνης. Τα ενοφθαλμισμένα τεμάχια και οι μάρτυρες επώαστηκαν αερόβια ή μετά από συσκευασία σε κενό για 21 ημέρες στους 4°C.

Αποτελέσματα: Στα τεμάχια κρέατος σε μεμβράνη χιτοζάνης παρατηρήθηκε μείωση του πληθυσμού των *S.aureus* κατά 1,95 log₁₀ CFU/g (SE=0,23 log₁₀ CFU/g) και των *L.monocytogenes* κατά 1,07 log₁₀ CFU/g (SE=0,26 log₁₀ CFU/g). Στα ενοφθαλμισμένα με *L.monocytogenes* τεμάχια δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ βόειου και πρόβειου κρέατος ενώ στα ενοφθαλμισμένα με *S.aureus* παρατηρήθηκαν μεγαλύτεροι πληθυσμοί στο πρόβειο κρέας συγκριτικά με το βόειο παρόμοιας επεξεργασίας. Η αντιμικροβιακή δράση της χιτοζάνης έναντι των *L.monocytogenes* ήταν εντονότερη κατά την αερόβια αποθήκευση έναντι της συσκευασίας σε κενό. Δεν παρατηρήθηκε ανάλογη τάση έναντι των *S.aureus*.

Συμπεράσματα: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι εδώδιμες μεμβράνες χιτοζάνης είναι αποτελεσματικές στον έλεγχο του πολλαπλασιασμού των *S.aureus* και *L.monocytogenes* και κατά συνέπεια μπορούν να συμβάλλουν στην ασφάλεια του κρέατος και των προϊόντων κρέατος.

Ευχαριστίες: Η ανακοίνωση υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Δράσης ΕΡΕΥΝΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ [συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και εθνικούς πόρους μέσω του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνεΚ) (κωδικός έργου: Τ1ΕΔΚ-05479)

ΟΡ 29

EFFECT OF EDIBLE CHITOSAN MEMBRANES IN THE CONTROL OF THE FOODBORNE PATHOGENES *LISTERIA MONOCYTOGENES* AND *STAPHYLOCOCCUS AUREUS* IN BEEF AND MUTTON MEATVangelis Economou¹, Anestis Tsitsos¹, **Alexandros Theodoridis**², Georgios Arsenos², Ioannis Amvrosiadis⁴¹Laboratory of Animal Food Products Hygiene and Veterinary Public Health, School of Veterinary Medicine, Aristotle University of Thessaloniki, Greece²Laboratory of Animal Production Economics, School of Veterinary Medicine, Aristotle University of Thessaloniki, Greece³Laboratory of Animal Husbandry, School of Veterinary Medicine, Aristotle University of Thessaloniki, Greece³Laboratory of Technology of Food of Animal Origin, School of Veterinary Medicine, Aristotle University of Thessaloniki, Greece

Introduction: Ruminant meat is considered a potent vehicle of foodborne pathogen transmission. Post-harvest non thermal technologies, such as edible coatings, are considered promising to enhance meat safety.

Method: Chitosan edible membranes were applied in whole beef and mutton cuts to test the survival of the pathogenic bacteria *Staphylococcus aureus* and *Listeria monocytogenes*. Meat pieces weighting approximately 200g have been inoculated with a cocktail of four *S. aureus* isolates or four *L. monocytogenes* isolates (6.00 log¹⁰CFU/g). The meat pieces were encased in a chitosan coating formed by immersion and incubated aerobically or vacuum packaged in LDPE/PA/LDPE bags for up to 21 days.

Results: A decrease in both *S. aureus* ($x=-1.95$ log¹⁰CFU/g, standard error=0,23 log¹⁰CFU/g) and *L. monocytogenes* counts ($x=-1.07$ log¹⁰CFU/g, standard error= 0.26 log¹⁰CFU/g) was observed. There were not significant differences between *L. monocytogenes* spiked beef and mutton meat pieces; statistically higher *S. aureus* counts were observed in mutton versus beef of similar treatment. Aerobic storage of meat pieces inoculated with *L. monocytogenes* enhanced the chitosan antibacterial effect, a trend that was not observed in meat pieces inoculated with *S. aureus*.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Υπό την αιγίδα

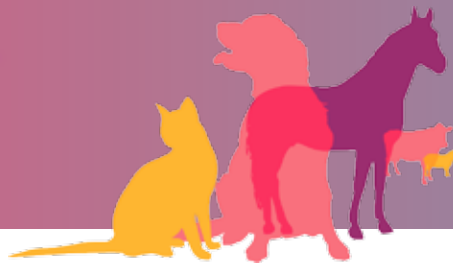
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
Κτηνιατρικό
Συνέδριο **15^ο**

4-6 Νοεμβρίου 2022
Divani Caravel, Αθήνα

48

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Conclusion: Chitosan edible membranes were effective in controlling growth of *S. aureus* and *L. monocytogenes*. Therefore the membranes can be considered as an effective measure to control these pathogenic contaminants in the meat processing environment.

Acknowledgements: Financed by EU ERDF and Greek funds through the Operational Program Competitiveness, Entrepreneurship and Innovation (RESEARCH – CREATE – INNOVATE; T1EDK-05479).